

Samen vatting

Beter dan Bedacht
Samenvatting

SYDNEY BROUWER
HUMOR • INTERACTIE • ENERGIE

Bedankt voor je interesse in mijn keynote *Beter dan Bedacht*.

Deze kaarten geven je een beeld van de kernboodschap en de onderdelen van de *Beter dan Bedacht* framework.

Het *Beter dan Bedacht* gedachtegoed helpt je om in een snel veranderende tijd meer te experimenteren en te improviseren. Zo vergroot je de kans op resultaten die beter zijn dan je vooraf had kunnen bedenken.

Als je jouw team, organisatie of deelnemers wil inspireren,

KIJK DAN OP | WWW.BETERDANBEDACHT.NL

Veel succes met innoveren, vernieuwen en het behalen van verrassend goede resultaten!

Sydney Brouwer

BETER DAN
BEDACHT

Beter dan Bedacht

Soms loopt iets totaal anders dan gepland... en blijkt het beter dan je zelf had kunnen bedenken.

Dat soort uitkomsten noem je *Beter dan Bedacht*.

Zulke resultaten bedenk je niet aan een vergadertafel. Die vind je door te doen – door te experimenteren en te improviseren.

Zoals in Indiana Jones: Harrison Ford schiet de zwaardvechter neer. Niet gepland, maar geïmproviseerd omdat hij ziek was. Het werd de bekendste scène van de film.

De kaarten in deze set helpen je om vaker zulke momenten te creëren. Want één ding is zeker: de toekomst loopt anders dan verwacht. Aan jou om te zorgen dat die Beter wordt dan Bedacht.

ONPLANBAAR

Weer een plan dat niet volgens plan zal verlopen

ONPLANBAAR

Onze wereld wordt steeds complexer. Wat logisch lijkt, werkt ineens niet meer. En wat onlogisch voelt, kan verrassend goed uitpakken.

In zo'n wereld helpen plannen je maar beperkt vooruit. Creativiteit, experimenteren, improviseren en wendbaarheid worden belangrijker dan voorspellen en controleren. Niet om chaos te beheersen, maar om erin te floreren.

Juist die eigenschappen staan vaak haaks op hoe organisaties zijn ingericht. Want daar draait het nog steeds om plannen, controleren en voorspellen.

We weten pas wat werkt, als we het gaan proberen.

SPOTTER PRINCIPE

Spotter principe

Leren turnen is risicovol. Veel oefeningen zijn technisch complex en kunnen ernstige gevolgen hebben als het misgaat. Daarom heeft een turner tijdens het oefenen altijd een spotter: iemand die klaarstaat om in te grijpen, te vangen, te beschermen. Die aanwezigheid geeft vertrouwen.

Hetzelfde geldt voor experimenteren en improviseren in organisaties. Ook dat is spannend, en soms riskant. Het vraagt om mensen die risico's durven nemen en nieuwe dingen proberen. Maar dat lukt alleen als je weet dat er iemand achter je staat. Collega's en managers waar je op terug kan vallen als het misgaat.

Dat is het spotter principe.

Psychologische veiligheid is geen luxe. Het is de voorwaarde voor lef, creativiteit, leren én betere resultaten.

+1

+1

Een +1 is een kleine actie, toevoeging of probeersel. Iets dat je snel kan doen en waar je vlug van kan leren wat werkt en wat niet. Als het werkt, ga je ermee door. Werkt het niet, dan stop je er weer mee. We moeten veel +1-tjes om snel vooruit te komen.

Het +1-gedachtegoed gaat over experimenteren en improviseren. Dingen doen, niet omdat ze volstrekt logisch zijn, maar juist omdat je benieuwd bent wat het oplevert.

Het mooie van een +1 is dat het vaak nieuwe mogelijkheden laat zien die je eerder niet zag. De formule om tot Beter dan Bedachte resultaten te komen is dan ook +1, +1, +1, +1.

BRILLEN, KAPSELS
EN TATTOOS

Brillen, kapsels en tattoos

Experimenteren en improviseren brengt risico's met zich mee. Maar niet elk risico is hetzelfde. Sommige keuzes kun je morgen weer terugdraaien, andere lastiger. En sommige zijn definitief.

Een nieuwe bril zet je op. Valt het tegen? Dan doe je 'm gewoon weer af. Snel leren, weinig risico.

Een kapsel proberen is wat spannender. Als het misgaat, zit je even opgescheept met het resultaat. Maar het is ook weer niet life changing.

Een tattoo draai je niet zomaar terug. Die is permanent

In organisaties werken we vaak alsof elke beslissing een tattoo is. Maar veel experimenten zijn gewoon een bril. Tijdelijk, klein en zonder blijvende schade.

Door bewuster te kiezen welk type risico je neemt, durf je meer te experimenteren en ontdek je sneller wat werkt en wat niet.

INGEWIKKELDE VRAAGSTUKKEN

Ingewikkelde vraagstukken

Ingewikkelde vraagstukken zijn lastig, maar oplosbaar. Ze hebben een duidelijke oorzaak-gevolgrelatie. Als je genoeg kennis hebt of de juiste expert inschakelt, kom je tot de juiste oplossing.

Een ingewikkeld vraagstuk is als een Rubik's Cube: het ziet er moeilijk uit maar is volgens de juiste stappen altijd op te lossen.

Je kunt hier analyseren, plannen en uitvoeren. Het motto is: eerst denken, dan doen.

In dit domein werken blauwdrukken, draaiboeken en best practices uitstekend. Je kunt vooruitkijken, beheersen en optimaliseren.

Maar pas op: wat ingewikkeld lijkt, is soms eigenlijk complex. En dan werkt een planmatige aanpak niet meer.

COMPLEXE VRAAGSTUKKEN

Complexe vraagstukken

Complexe vraagstukken hebben geen duidelijke oorzaak-gevolgrelatie. Het is niet duidelijk wat je moet doen om succesvol te worden. Er zijn teveel factoren die we niet kunnen voorzien en die elkaar beïnvloeden. Ze veranderen terwijl je erin zit. Wat vandaag werkt, kan morgen falen en andersom.

Je kunt deze vraagstukken niet oplossen door te plannen of te analyseren. Je moet ze benaderen door te doen: experimenteren, improviseren en leren van wat er gebeurt. Achteraf is het begrijpelijk, maar vooraf kan je het pad niet voorzien. Vergelijkbaar met het opvoeden van kinderen.

Het motto is: van doen leren we meer dan van denken.

In het complexe domein draait het niet om het perfecte plan, maar om de eerstvolgende stap. Kijken wat werkt, aanpassen, weer proberen.

Wie durft te bewegen zonder alles zeker te weten, ontdekt wat anders verborgen blijft.

INGEWIKKELD VS **COMPLEX**

Ingewikkeld

- Oorzaak en gevolg bekend, maar expertise nodig.
- Uitkomst voorspelbaar.

Aanpak:

analyseren ⇒ plannen maken ⇒ uitvoeren.

Eerst denken, dan doen.

Ontleend aan het Cynefin Framework

Complex

- Oorzaak en gevolg alleen achteraf te begrijpen.
- Uitkomst onvoorspelbaar

Aanpak:

improviseren ⇒ experimenteren ⇒ aanpassen.

Van doen leren we meer dan van denken.

ANTITHE
WAY-
VALKUIL

I want it that
way-valkuil

I want it that way- valkuil

Als tijdens een jazz optreden of improvisatietheater één speler een duidelijk plan heeft van wat er die avond gespeeld moet worden, gaat het mis. De rest blokkeert. Er is geen ruimte meer voor inbreng. De creativiteit droogt op. Want de magie van improvisatie zit niet in het volgen van je plan, maar in het samen ontdekken wat het optreden nodig heeft.

In organisaties is het soms heerlijk om doelgericht te zijn. Alles op alles zetten om die ene gewenste uitkomst te bereiken. Maar er zit een valkuil in die houding: als je alleen oog hebt voor wat jij wil bereiken, word je blind voor wat er nog meer mogelijk is. Dat is de *I want it that way*-valkuil.

Juist in een complexe wereld komt succes vaak in een andere vorm dan je vooraf kon bedenken. Het laat zich niet dwingen. Je moet het ontdekken door te verkennen.

Sta ervoor open dat de uitkomst anders is dan verwacht, maar *Beter dan Bedacht*.

MINDSET

+1-MINDSET

+1- mindset vs
-1-mindset

+1-mindset vs -1-mindset

Elke organisatie heeft ideeën nodig. Maar wat er daarna gebeurt, maakt het verschil.

Een -1-mindset belemmert, maakt kleiner of haalt de energie weg:

"Dat werkt niet bij ons."

"Dat levert toch niks op."

"Dat is niet mijn werk."

De +1-mindset doet precies het tegenovergestelde. Die zoekt niet naar de bezwaren, maar naar de mogelijkheden.

"Wat zou er wél kunnen?"

"Wat nou als we dit combineren met X?" of

"Hoe kunnen we dit klein proberen?"

De +1-mindset draait om versterken, bouwen, nieuwsgierig zijn.

Door voort te bouwen op elkaar ideeën kom je op plekken waar niemand - in zijn eentje - was uitgekomen. +1, +1, +1!

REBELSE BIJEN

Rebelse bijen

Iedere bijenkolonie bestaat grotendeels uit werkers. Zij vliegen elke dag af en aan naar bekende bloemenvelden om nectar te halen. Maar in elke kolonie zit ook zo'n 10% rebelse bijen.

Die vliegen niet met de rest mee. Ze kiezen hun eigen pad, links als de rest naar rechts gaat en andersom. En juist dankzij *die* bijen worden nieuwe bloemenvelden ontdekt.

Als er onverwacht iets gebeurt — een bloemenveld wordt weggemaaid — dan zijn het de rebelse bijen die de kolonie redden.

Organisaties hebben ook gezonde rebellen nodig die nieuwe mogelijkheden voor de toekomst vinden. Dat is echter niet 10% van de mensen. Iedereen zou in z'n werk zo'n 10% rebels moeten zijn. Even afwijken van de routine. Iets nieuws proberen. Een kleine +1, gewoon om te zien wat het oplevert. Zo vind je jouw nieuwe bloemenvelden.

BETER DAN BEDACHT
CHALLENGES

Beter dan Bedacht Challenges

Tijd om aan de slag te gaan! Hierna volgen zeven uitdagingen die telkens zeven dagen duren. Ze helpen jou en je team om aan de slag te gaan met het Beter dan Bedacht-gedachtegoed en zo ook resultaten te behalen die beter zijn dan je vooraf had kunnen bedenken.

Hoe gebruik je deze challenges?

De opdrachten zijn klein en behapbaar. Ze zijn goed te doen in een werkweek. Het belangrijkste is dat je samen start en afrondt op een vast moment (bijvoorbeeld maandagochtend). Het kost maximaal 28 minuten.

Op maandag start je met maximaal 16 minuten (zet een timer!) terugblikken op de vorige challenge. Wat is er gebeurd? Wat hebben we geleerd?

Daarna bespreek je nog maximaal 12 minuten de challenge van komende week. Wat gaan jullie doen? Heeft iemand ideeën of inspiratie nodig?

Ga aan de slag en laat je verrassen. Succes!

CHALLENGE WEEK 1

REMMEN LOS!

Over Miles Davis, obstakels en de ruimte voor +1-tjes.

Remmen los!

De jonge jazzpianist Herbie Hancock werd uitgenodigd om te jammen bij de legendarische Miles Davis thuis. Hij was zenuwachtig. En dat werd erger toen Davis na twintig minuten opstond en vertrok. De rest van de dag liet hij zich niet meer zien.

Hancock dacht dat hij iets verkeerd had gedaan. Maar de andere muzikanten speelden door, dus hij ook.

Aan het eind van de dag kwam Davis terug. Hij had de hele tijd via de intercom meegeluisterd. Niet om te beoordelen, maar om Hancock ruimte te geven. Daarna nodigde hij hem uit voor een live optreden.

Davis wist: hij was zelf het obstakel dat Hancock tegenhield. Dus hij haalde zichzelf weg.

Challenge: in elke werkomgeving zitten obstakels die creativiteit, improvisatie en experimenten belemmeren. Bespreek samen wat die bij jullie zijn.

Kies één obstakel om deze week bewust weg te nemen.

Remmen los. Ruimte aan.

CHALLENGE WEEK 2

HIPPO IN JE HOK

Over salaris, ervaring en goede ideeën
in een complexe wereld.

Hippo in je hok

Bij de beraadslagingen van een rechtbank spreekt de jongste rechter altijd als eerste. Niet omdat die het meeste weet, maar omdat zijn of haar oordeel anders gemakkelijk overschaduwd wordt door de voorzitter.

In organisaties gebeurt het tegenovergestelde. Daar domineert vaak de HIPPO: de Highest Paid Person's Opinion. Of de MEPO: de Most Experienced Person's Opinion.

Vanuit ervaring of functie wordt er dan gezegd "dit werkt niet". Maar in complexe vraagstukken weten we pas wat werkt als we het gaan proberen.

Als de HIPPO of MEPO als eerste praat, krijgt de rest zelden de ruimte om een idee te laten ontstaan. Laat staan een +1 te proberen.

Challenge: deze week mag de HIPPO (of MEPO) als laatste praten. Niet omdat die er niet toe doet, maar omdat anderen dan eerst kunnen verkennen, twijfelen of iets gek roepen.

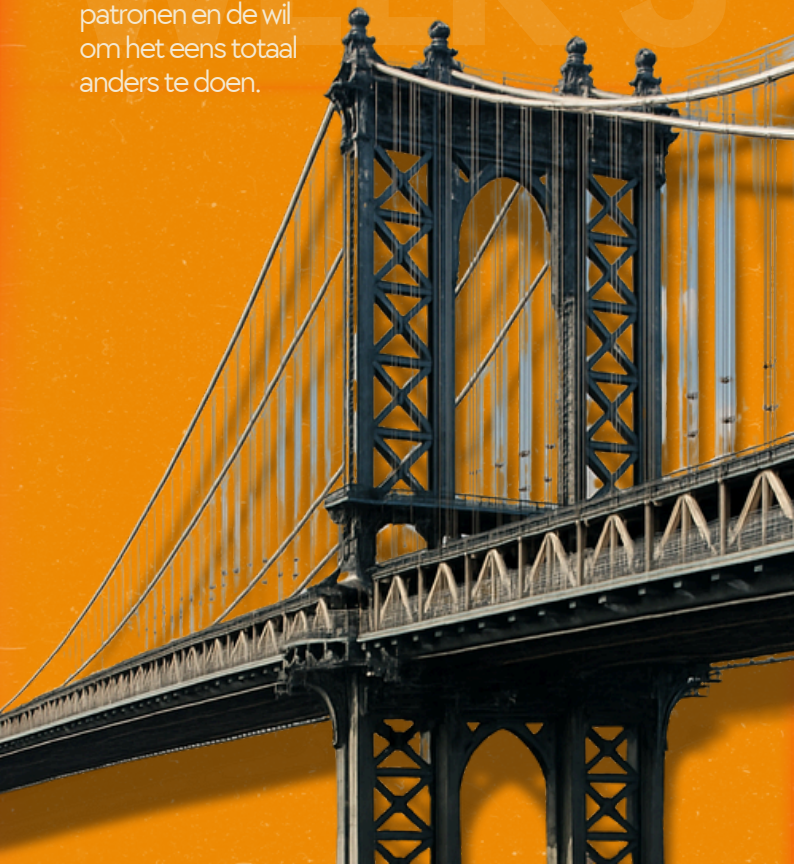
Kijk eens wat er gebeurt als je besluitvorming begint bij wie het minst geneigd is te spreken.

CHALLENGE WEEK 3

ONDER DE BRUG

Over routines,
patronen en de wil
om het eens totaal
anders te doen.

Onder de brug

Op het hoogtepunt van zijn carrière trok saxofonist Sonny Rollins zich terug van het podium. Hij merkte dat hij steeds dezelfde patronen en stukken speelde. Hij werd er gek van. Als jazzmuzikant wilde hij vrij spelen. Dus trok hij zich terug onder een brug.

Elke dag oefende hij urenlang onder de Williamsburg Bridge in New York. Maar met één strikte regel: zodra hij zichzelf betrapte op een bekend stukje, stopte hij meteen en begon iets anders.

Hij dwong zichzelf om uit de ingesleten muziek te breken. Om steeds opnieuw te ontdekken wat hij nog níét wist. Om los te komen van wat hij altijd deed.

Challenge: bespreek welke routines in jullie werk zo ingesleten zijn dat je ze nauwelijks nog opmerkt.

Kies deze week één patroon waar je uit stapt. Doorbreek gezamenlijk dit patroon en doe eens iets totaal anders. Gewoon om te zien hoe het óók kan.

Je hoeft onder een brug te gaan staan, maar wel moedig genoeg zijn om te breken met wat je al kent.

CHALLENGE WEEK 4

PADEN KRUISEN

Over silo's, spontane samenwerking
en onverwachte ontdekkingen.

Paden kruisen

Een shared space is een plek in het verkeer waar de paden van verschillende weggebruikers elkaar kruisen. Er zijn geen vaste rijstroken, geen fietspaden, geen verkeerslichten en geen regels. De plek waar de ponten aanmeren achter Amsterdam Centraal Station is bijvoorbeeld zo'n plek.

Door het gebrek aan regels zou je op zulke plekken chaos verwachten. En dat is er ook wel een beetje. Maar die chaos zorgt juist voor snellere doorstroming en minder ongelukken. Mensen moeten improviseren om veilig over te stukken steken. Dat kan alleen door contact te maken met anderen. Contact dat er anders niet geweest was.

Challenge: deze week daag je jezelf (en je team) uit om uit de eigen afdeling of silo te stappen. Plan een ontmoeting met een collega of team waarmee je normaal gesproken weinig of niet samenwerkt.

Er is geen vaste agenda, geen doel. Gewoon een open gesprek, een gedeelde lunch of een gezamenlijk mini-project. Kijk wat er gebeurt als jullie paden kruisen.

Doel: Ontdek nieuwe perspectieven, deel kennis die anders verborgen blijft en zie welke ideeën of samenwerkingen spontaan ontstaan.

CHALLENGE WEEK 5

+1

Over kleine stappen, grote inzichten
en het lef om iets nieuws te proberen.

+1

In complexe omgevingen weet je nooit precies wat werkt. De enige manier om erachter te komen, is door het te proberen. Met kleine experimenten, spontane improvisaties en slimme risico's. Dat zijn +1-tjes.

Een +1 is een kleine toevoeging of verandering in je dagelijkse werk om te zien wat het oplevert. Het is niet groot, niet ingrijpend, maar wel leerzaam.

+1-tjes bedenken is niet zo moeilijk. Het gaat om twee vragen.

- Wat zou kunnen werken, maar hebben we nog niet geprobeerd?
- Hoe kunnen we dit zo klein mogelijk testen?

Challenge: deze week kies je één klein iets dat je normaal niet doet, maar nu wél gaat proberen. Neem een doel in gedachten dat je hebt (klanttevredenheid verhogen, nieuw product verzinnen, kosten verlagen, etc.).

Beantwoord de twee vragen hierboven en ga het proberen! Zorg wel dat je jouw +1-tje in één week kan testen.

Het doel is niet direct succes, maar leren van de actie.

CHALLENGE WEEK 6

+1 +1 +1

Over creativiteit, verrassende afslagen
en doorbouwen op wat er al is.

+1+1+1

In een oude documentaire zie je hoe Picasso in drie minuten een meesterwerk creëert. Hij begint met bloemen, die veranderen in een kip, dan een vis, en uiteindelijk in een mythisch wezen. Elke vorm ontstaat uit de vorige, zonder vast einddoel. Hij laat zich leiden door wat er al staat en ontdekt al doende iets totaal onverwachts. (Zoek op YouTube naar "Picasso Head of a Faun").

Zo werkt ook de +1-mindset. Eén stap is zelden genoeg voor een *Beter dan Bedacht* resultaat. Het zijn de opeenvolgende +1-tjes, steeds voortbouwend op het vorige inzicht, die leiden tot verrassende, betere uitkomsten dan je vooraf kon plannen.

Challenge: deze week ga je verder waar je vorige week gebleven bent. Neem het inzicht of resultaat van je eerste +1-tje, en voeg daar nog een +1-tje aan toe. En nog eens.

Zo ontdek je hoe opeenvolgende +1-tjes samen een pad vormen naar succes. Succes dat er waarschijnlijk anders uitziet dan je nu verwacht.

CHALLENGE WEEK 7

FOUTENFESTIVAL

Over mislukkingen vieren, lessen leren
en samen groeien.

Foutenfestival

Tijdens de eerste openingsdag van flagship-store van IKEA waren er veel te veel klanten. Duizenden mensen stonden in de rij. Toen bedacht één van de medewerkers het magazijn open te gooien zodat mensen zelf hun meubels konden pakken.

Het innovatieve business model van IKEA is per ongeluk ontstaan. Uit een fout, een mislukking, een crisis. Op het pad naar een *Beter dan Bedacht* resultaat kom je gegarandeerd fouten en mislukkingen tegen. We moeten daarvoor open staan en ervan leren. Daarom deze week: een foutenfestival!

Challenge: ben deze week scherp op de fouten die je maakt (of hebt gemaakt) of dingen die mislukt zijn. Bedenk goed wat je ervan hebt geleerd. Aan het eind van deze week deel je de fouten, mislukkingen én lessen met collega's.

De collega die de meest leerzame fout heeft gemaakt en gedeeld, krijgt taart van de rest.

Een +1-tje kan alleen maar mislukken als je er niet van leert.

WIL JE OOK INSPIRATIE?

Wil je jouw team inspireren
met het Beter dan Bedacht-
gedachtegoed?

Scan dan de code
en ontvang meer info!

Hopelijk tot snel!

Sydney Brouwer